

N:o 189.

Af herr **J. Forssell m. fl.**, i anledning af Kungl. Majt:s proposition med förslag till lag rörande afgäld från afsöndrad lägenhet.

I Kungl. Majt:s proposition n:o 13 till årets Riksdag framläggas förslag till lag rörande afgäld från afsöndrad lägenhet. Lagförslaget afses att rätta det missförhållande, som uppstod då grundskatterna afskrefvos, därigenom att stamhemmanen befriades från skatterna, men de från hemmanen afsöndrade lägenheterna fingo fortfarande utgöra den afgäld, som med hänsyn till grundskatterna blifvit bestämd.

Genom bestämmelsen i 2 § i lagförslaget har emellertid ägare af stamhemman tillförsäkrats rätt att fortfarande för all framtid uppbära den del af afgälden, som vid lägenhetens upplåtande öfverskjutit hvad som vid jämförelse af ägornas storlek och beskaffenhet kan anses hafva motsvarat hvad af hemmanets allmänna utskylder å lägenheten belöpt sig. Skälet för att detta belopp icke afskrifves är, att det anses som ogulden köpeskilling.

Vi hafva dock från de orter i landet, som vi representera, ej hört omtalas, att säljarne af lägenheter betingat sig högre afgäld, emedan de fått otillräcklig köpeskilling. I de allra flesta fall hafva lägenheterna betalats med dubbelt och i många fall flerdubbelt högre pris pr tunnland än som belöpt sig på hemmanet i sin helhet, beräknadt efter taxerings- eller saluvärde. Ofta har en dylik högre afgäld åsatts lägenheten för att underlätta Konungens befallningshafvandes fastställelse, som enligt förordningen angående hemmansklyfning och jordafsöndring den 6 augusti 1881 grundades därpå, att den å lägenheten föreslagna afgälden var till-

räcklig. Men där det finnes sådana köp, där köpeskillingen varit särdeles låg eller där ingen köpeskillning alls erlagts och där alltså den del af afgälden, som öfverskjutit hvad som rätteligen bort utgå som afgäld, är att betrakta som ogulden köpeskillning bör likväl en tidsbegränsning för dess betalande föreskrifvas, enär eljes tillskapas ett nytt slags frälseräntor i en tid, då de gamla frälseräntorna dels borttagits, dels vid denna och flere föregående riksdagar påyrkats att bli borttagna.

Oss synes därför, att de afgälder, som hittills utgått med större belopp än som motsvarat stamhemmanets skatter, skola i sin helhet afskrifvas, där det ej kan bevisligen styrkas, att de öfverskjutande afgäldsbeloppen verkligen äro ogulden köpeskillning, i hvilket fall de böra inom viss kortare tid aflösas.

På grund af hvad vi sålunda anført, tillåta vi oss föreslå,

att Riksdagen för sin del ville besluta, att 2 § i Kungl. Maj:ts förslag till lag rörande afgäld från afsöndrad lägenhet måtte erhålla följande ändrade lydelse: Har, på grund af förbehåll vid lägenhetens upplåtande, fastställts högre afgäld än som, vid jämförelse af ägornas storlek och beskaffenhet, kan anses hafva motsvarat hvad af hemmanets allmänna utskylder å lägenheten belöpte, eller har förbehåll gjorts om sådan högre afgäld, utan att fastställelse ägt rum, vare hemmanets innehafvare berättigad att få den öfverskjutande delen af afgälden, *kapitaliserad efter en räntefot af 5 procent, inbetald under loppet af tio år, för så vidt denna högre afgäldsdel bevisligen motsvarar ogulden köpeskillning.*

Stockholm den 4 februari 1905.

Johan Forssell.

J. Bromée.

Joh. Er. Nordin.

G. O. V. Lindgren.

Johan Olofsson.